DEO OPT. MAX. UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM DIE JOVIS XII. JANUARII.

M. ANTONIO DE SAINCT-YON Doctore Medico, Præside.

Est-ne præcox canities vitæ longioris Argumentum?

MIRABILI seminis & sanguinis materni contextu natura jacit hominis fundamenta, molem atque spiritum. Vitam omnem calori & humori credidit; hic, illum, ne fugam faciat grata vinctum compede detinet: à quo vicissim ne quid, putredine vel concretione, vitij capiat, prohibetur. Priores partes ignis habet, tantùm copiâ, nitore, vividâque motione in viventibus excellens, quantùm anima muniis est & pluribus & præstantioribus nobilior. Id adeò homo est non solùm animalium calidissimus; sed & ad pulchriùs, diutiùsque vivendum paratissimus. Mortalium idem ortus, vitæ color diversus, lapsus ad interitum varius: plane ut flumina, certo, sed inæquali pede feruntur in mare; sic ad orcum singuli. Ævo tamen extento victurus ille est, cujus spiritus non erunt ad absumendum corpus comparati, sed substantiâ densi, calore pertinaces, motu sedati, non alacres, non subsultorij nec uberiores, quàm functionibus obeundis inculpatè satis sit; humor integer, pinguis, viscidus, aëris maximè, nihil aquæ particeps, liberali manu partibus, ubi vitæ domicilia resident, affusus. At ille contrà plurimo mactatus infortunio, brevi spatiô longam resecare spem debet, tùm cùm rerum ad sui generationem pertinentium iniquitate, calor modò imbecillior, modo ferocior, legumque naturæ contortor factus, ejus rationes turbat, & siccitate ad deteriorem partem applicante bona dilapidat, helluatur, perdit.

DAMNOSA quâque die nihil non imminuente, malôque primorum corporum dolô, fit intima hominis mutatio, morti quotidiè propior; per se quidem obscura, suis tamen vestigiis aperta. Ex quâlibet ætate semper aliquid novi apportante, nec æque citò vel lentè, ab omnibus percurrendâ, derivari consuevere signa, tùm in corpus, tùm in mentem, datâ, quid indè sequatur, conjiciendi potestate. Neque annorum numero, neque natalis astri (nihil quidem efficacis) contemplatione, sed virium robore, & imbecillitate, summam vitæ longinquam vel brevem fore judicandum. Quin etiàm venit indoles parentum, matris præcipuè, cujus similiores liberi vivaciores, discutienda; tùm agendi consuetudo, corporis filum, magnitudo, exiguitas potius optanda; præ cæteris pilorum conditio in pluribus, magis tamen in colore prodigialiter vario reposita. Quemadmodum terræ ingenium, surgente gramine detegitur; itidem & vitalis fundi bonitas atque vitiositas, villis hinc & illinc in parvulo & adolescente pubescentibus: tùm etiàm succorum per vasa discurrentium ratio: quin-imò animi mores quolibet alio efficaciùs exhibent. Membra hispida & per dura setæ brachia atrocem animum; tenues, molles, humanum, mansuetumque promittunt ingenium. Pili, quid solo subsit, quidve rerum naturæ Deus humanæ genius agat, liquidis in cute coloribus depingunt: genis optatus honos cum venit lanugo, ephebusque molli veste induitur, hisce flosculis suam dat fidem, se propè diem fructum allaturum, genitali aurâ, quâ mox virgines tepebunt, jam nunc spirante.

CORPUS universum uno similique sanguine in vaporem tenuato alitur. Quod habet siccioris pinguiorisque fuliginis, in concipientem & comprehendentem cutim, si ceciderit, actis radicibus, captôque germanâ nutritione incrementô, itinere modò rectô, modò flexuosô repens formatur in pilum, loci quem vestit, ornamentum & tutelam; ipsi sic insitum; ut inde seu plantæ parasiticæ succo vivat alieno, & foveatur; longe densiori proditurus examine, veneris luctâ solutô corpore, haudquaquàm tamen seminis è toto, fictô allapsu; fumo temporis progressu firmiore; calore demum ex illuvie, qua sepultus erat, emergente. Sua cuique cum sit humorum moles, proprius etiam est pili color, ejusdem proprius corporis habitus, alio atquè aliô tempore diversus. Cùm primùm oritur tenuis; mollis, albicans; ubi crevit, crassior, durior, colore saturatior; quæ summa habet ad absolutionem perductus, simul ac senescit, minuenda: qua in re pabuli, plantarij temperiem & caloris in piceo halitu laborantis artem imitatur. Crassa sanguinis exhalatio multô vapore penitùs mixtô perfusa, acriori igne perusta, ducitur in crinem, nigro colore splendentem, sed celeriori canitie fædandum; in viris, animi corporisque firmioris argumentum; in mulieribus, ut fælicioris fœcunditatis, sic & majoris ad liberos faustis sub penetralibus nutriendos capacitatis: ob id, quàm multa injusta, ac prava faciunt moribus, quæ, quod sibi laudi est, flavo abscondunt corymbio, fuco meherculè, fatuo; tenuis, diluta, jamque micans, in flavùm, nescio quid tenerum, molleque præ se ferentem, ut quid asperum, venenique simillimum si in rufum abierit; monstrum vero totum ex fraude & mendacio factum, si crine ruber, ore niger homo fuerit.

PILIS non semper idem honos est, calvitie, nivibus, nonnunquàm & plicâ deturpari solitis. Non omnibus æque citò canities obrepit: celeriùs in capite, tardiùs in mento, axillis, pube, ubi perpetuò madore, arteriarum vomitione, illùc dejecto, villi diutius virent irrigati. Albescunt, vel cùm statim nascendo, vel corpore fædâ vitiligine corruptô, ignavo sanguine inquinantur; vel cum pridem exorti, superatis jam aliquot annis, nativô colore deposito, fiunt manentque candidi. Hæc canities proprie audit, quasi pili, non semper hominis senectus. Edaces curæ, vehementior animi ægritudo, nihil non mali concinnans, ex corvo hominem subitò cygnum reddunt; Paulatim idque præmaturè perpastum corpus, continua laxatum voluptate, crudum, labore liberum, fractum venere, & assidua meditatione cerebrum; halituosi, quo aluntur hæ cutis plantæ, spiritus, ad situm & congelationem proclivitas, marcor, exolutio; frequentiùs ad hæc succi pinguioris simùl cùm interceptô aëre concreti, à tenui, densô tamen & aquæ finitimô humore (unde pilorum floridus color) repurgatio, in crassis nigrioribusque capillis, quorum rarior, solutiorque compages est, calidô humidôque arvô insitis, factu facilior; ac quemadmodum folia alibili humore plenà grata viriditate rident, vacua non quidem oleosô, tunc tenaciore minusque elutô, pallent in multos menses imò & annos duratura; atquè etiàm cera, lintea atrô colore sordidata, pluribus perculsô & expulsô tenui liquore solibus redduntur eximiô candore pretiosa: modô haud absimili nigrum aliumve pili adolescentis colorem, torrente non ampliùs calore, imò longè sese suaviorem præbente canities excipit.

NE te maceres, neve naturam incuses quasi novercam, si canities præcox, tibi nec inopino niveum caput fecerit, modò tamen nullis crucibus, quæ, vix dici potest, quantam fenestram ad senium patefaciunt, inducta fuerit, nullaque tùm morum, cùm functionum depravatione. Invisa profectò, quæ gratarum artium faciem prorsus delet, quæque calvitio, ære rotundo lævius caput exhibente, fibris rugosæ cutis, siccioribus, mortis jam à tergo venientis minacibus stipata incedit, sine dubiô naturalis ignis jam nimium extenuati fugam partium contractione, duritie, & ariditate significatam explicans, exaggeratis in locum succis vel acrioribus, vel plus justô frigidis atque concretis; quorum malignè nutrientium appulsu, vitiatis radicibus, tristi colore vestita sæpius decidunt humani capitolij ornamenta; suo casu identidem quanta sit inusta vitæ fulcris ruina, quanta sit etiam liquoris gratiosi paupertas demonstratura. Flocci facienda verò, aut potiùs existimanda seu longioris vitæ arrhabo, nonnullis jam ad sæculum & ultrà perductis ab ineunte juventute relicta canities, hæc ubi abfuerint vitia. Quippe tunc mitior æquabiliorve calor redditus, dies, quos acrior ante solebat adimere, post-hac apponet, probaturus non ampliùs tot humores excrementitios serô & aquâ multis etiam partibus adustis refertos idcircò ad putredinem paratiores subesse; multòque magis cùm corpus solidum, succi plenum, verô colore, eleganti habitudine ornatum, nec etiàm solita munera respuens, pabuli densioris, viscidioris, contumacioris, locupletem penum apud se reconditum habere testatur; cui abliguriendo, nonnisi decursô longô annorum spatio par erit edax rerum omnium spiritus.

Ergo præcox canities vitæ longioris Argumentum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI

M. Franciscus Goüel.
M. Petrus Cressé.
M. Petrus le Large, Lusitanorum Reginæ Medicus primarius.

M. Antonius Ioannes Morand.
M. Alexander Michaël Denyau, Professor Regius.
M. Claudius de Frades.

M. Paulus Courtois, Pharmaciæ Professor, & Professor Regius.
M. Guillelmus Petit.
M. Rolandus Merlet.

Proponebat Lutetiæ PETRUS D'AQUIN, Parisinus. A. R. S. H. 1673.